

tillige forlanges der en ret besværlig Indsamling af en hel Række Attester, som nævnes i § 3. Allerede dette kunde virke afskrækkende nok for en jævn Mand. Men jeg skal her blot nævne to Omsvøb, som man har villet indføre i Ordningen af denne Foranstaltning, to mærkelige og efter min Anskuelse aldeles overflødige og meget kostelige Omsvøb, det første gennem Husmandskreditforeningerne, det andet gennem Amtskommissionerne. Mod begge disse Omsvøb har jeg i sin Tid i Landbokommissionen kæmpet lige stærkt og lige forgæves; heldigvis er det ene Mellemed, der var indskudt, forsvundet under Forhandlingerne om denne Sag i Folketinget, og til min Glæde kan jeg sige, at hverken i Fjor eller i Aar har der under Forhandlingerne her i Tinget saa lidt som i Udvalget vist sig den fjerneste Tilbøjelighed til atter at indskyde dette Mellemed, tværtimod har jeg ogsaa i Dag fra den meget ærede Ordfører hørt anerkendende og paaskønnende Udtalelser om dette Mellemeds Fjernelse. Dette giver mig Haab om, at ogsaa det andet og efter min Formening ikke mindre overflødige og skadelige Mellemed, nemlig Amtskommissionen, under fortsatte Forhandlinger vil komme til at forsvinde. For mig gælder det nemlig fremfor alt om, at denne Lov, naar den en Gang kommer, maa blive saa simpel og jævn og forstaaelig, at de Folk, som særlig skulle komme til at benytte den, ogsaa kunne forstaa den og virkelig kunne komme til at nyde godt af den, og at der overhovedet sættes her ind i denne Ordning saa faa Formaliteter, saa faa besværende Omsvøb som muligt, og fremfor alt, hvad der hænger meget nøje sammen dermed, at den endelige Afgørelse af deres Ønske om at faa Jord ikke maa trække ud i Aar og Dag, saaledes at de ikke vide, om de ere købte eller solgte. Thi det er givet, at for en simpel Landarbejder vil det have stor Betydning, naar han skal arrangere sig og passe sit Arbejde, om han skal gaa i lang Tid og vente paa saadan en halv Lotterigevinst, og det vil med den nuværende Ordning med Amtskommissionen blive Tilfældet, hvorimod han paa den anden Maade ved at henvende sig til Sogneraadet straks kan faa Besked paa, om der er Udsigter eller ikke. Naar jeg, uagtet jeg sætter saa stor Pris paa denne Sag, ikke har stillet hertil sigtende Ændringsforslag, da er Grunden allerede angiven i min Udtalelse i Betænkningen, nemlig, at jeg savnede den fornødne Tilslutning til det og nødige vilde have Tinget

til her at tage Stilling til denne Sag, da jeg troede, at denne, naar Tiden en Gang i Fremtiden blev bedre, maaske vilde kunne vinde Flertal i Tinget, naar det ikke forud havde bundet sig. Og jeg skal endnu tilføje, at jeg er temmelig overbevist om, at dette Lovforslag vil have saa mange Stadier at gennemløbe, før det bliver til Lov, deriblandt formentlig ogsaa Forhandling i Fællesudvalg, at der sikkert vil blive rigelig Lejlighed til at faa de Forandringer gjort, som jeg her sigter til, og vistnok ganske andre Udsigter, end der vilde være i Dag.

Der findes i Betænkningen en Udtalelse i næstsidste Stykke — om den ærede Ordfører har gjort opmærksom paa det, ved jeg ikke, det er i alt Fald undgaaet min Opmærksomhed — en Udtalelse, som har stor Interesse, og som der maa tillægges saa meget større Vægt, som den er fremkommen fra det hele samlede Udvalg, altsaa ogsaa fra det ærede Mindretal. Den gaar ud paa at henlede den højtærede Landbrugsministers særlige Opmærksomhed paa Tyendespareforeningerne og opfordre ham til snarest at fremsætte Forslag i saa Henseende. Det er et Spørgsmaal, der har været Genstand for megen Overvejelse i Landbokommissionen, og man vil i dens Betænkning under Bilagene IV. og V. finde herhen hørende Betragtninger, endogsaa et helt udformet Lovforslag eller Lovudkast. Det turde vel overhovedet være et stort Spørgsmaal, om ikke disse Spareforeninger og et Forslag herom vilde have været den virkelige naturlige Forløber og Banebryder for den Tanke, der ligger i dette Lovforslag. Min Kærlighed til disse Tyendespareforeninger, som man mulig vil synes er overvættets stor, kommer maaske nok af, at den ældste, der er oprettet her i Landet, findes i min Egn og har der virket ganske overordentlig godt og heldigt, men jeg anser dem for at være af stor Vigtighed, og jeg tror ikke, jeg tager fejl i at sige i al Almindelighed, at de vilde være et naturligt og sundt Grundlag at bygge videre paa. Thi saa vilde man i Virkeligheden vænne Tyendet og Arbejderne til fornuftig Ækonomi og Sparsommelighed og vilde derigennem ogsaa give dem de Midler, der forlanges, saaledes at Staten kunde yde dem Hjælp til Selvhjælp. Jeg skal imidlertid heller ikke fordybe mig i denne Tanke. Jeg har ikke kunnet andet end gøre opmærksom paa den Udtalelse, der findes i Betænkningen fra hele Udvalget, fordi jeg tillægger den ganske overordentlig stor Vægt, og det er mit Haab, at hvis der